

2010–2011. II. év, 2. félév

Stóhr Lóránt (előadások)

Blos-Jáni Melinda (szemináriumok)

FILMTÖRTÉNET (6.)**Témakör:**

A 6. félév folytatja a modern film és a különböző „új hullámok” tanulmányozását. Az előadások (a francia új hullám után) a német új film jelenségeivel ismertetik meg a hallgatókat. A szemináriumok ezt egészítik ki az európai modern filmművészet további jelentős alkotóinak bemutatásával (Luis Buñuel, Andrej Tarkovszkij, Paolo és Vittorio Taviani, Victor Erice, Theodoros Angelopoulos), filmjeiknek elemzésével, illetve sor kerül az amerikai „új hullám,” az ún. „új hollywood” személyiségeinek, jellegzetes témáinak bemutatására is.

Az előadások témái:

1. Az új német film történeti kontextusban: intézményrendszer, elbeszélésmódok, stílusirányzatok.
2. A hatvanas évek: Straub, Kluge, Fleischmann
3. Fassbinder korai gengszterfilmjei
4. Fassbinder középső korszakának melodramái.
5. Fassbinder kései történelmi filmjei.
6. Az idő és út témája Wendersnél.
7. Európai szerzői film vs hollywoodi zsánerfilm Wenders életművében
8. Werner Herzog és a romantika
9. Herzog Németországa
10. Herzog dokumentumfilmjei
11. Női sorsok a német filmben
12. Syberberg teatralitása
13. Schlöndorff és az irodalmi adaptáció
14. A német újfilm vége (*Querelle*, *A dolgok állása*)

Szakirodalom:

- ☐ Thomas Elsaesser: *A német újfilm*. Palatinus, 2004.
- ☐ Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai*. Budapest, Palatinus, 2005. (A tanult rendezőkre vonatkozó részek.)
- ☐ Zalán Vince (szerk.): *Rainer Werner Fassbinder. Írások, beszélgetések*. Osiris, Budapest, 1996
- ☐ Zalán Vince (szerk.): *Wim Wenders. Írások, beszélgetések*. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
- ☐ Muhi Klára- Perlaki Tamás: *Wim Wenders*. Múzsák Közművelődési Kiadó, 1990
- ☐ Megyeri Lili: *Rainer Werner Fassbinder*. A Magyar Filmintézet és a Múzsák Közművelődési Kiadó közös kiadványa, 1984.
- ☐ Dániel Ferenc: Világvégi prófécia. Wener Herzog és a misztika. *Filmvilág* 1989/4.
- ☐ Forgách András: Egy parvenü démonai. (Fassbinder korai filmjei) *Filmvilág* 1995/7.
- ☐ Földényi F. László: Meghalni mindenki fiatal (Berlin, Alexanderplatz) *Filmvilág* 1997/1.
- ☐ Györffy Iván: Szélsőségek között. Werner Herzog dokumentumfilmjei *Filmvilág* 2009/4

- ☐ György Péter: Német hétköznapiak. (A bádogdob) *Filmvilág* 1989/5
- ☐ Márton László: A kamera jeges gyöngédsége (Bolwieser) *Filmvilág* 1986/9
- ☐ Márton László: Az együttérzés díszletei (Berlin, Alexanderplatz) *Filmvilág* 1988/5.
- ☐ Kurt Raab – Peter Karsten: Rainer Werner Fassbinder vágyakozása (Fordította: Györffy Miklós) In: *Filmvilág* 1986/9., 10., 11., 12. 1987/1.
- ☐ Schreiber András: Merénylet porszívóval. Németország 1968-1977 *Filmvilág* 2008/11
- ☐ Vincze Teréz: Anyák, lányok, nővérek. (Ólomidő) *Filmvilág* 2008/11
- ☐ Zalán Vince: Tovább szól a bádogdob. Új nyugatnémet filmekről. *Filmvilág* 1980/4
- ☐ Kovács András Bálint, Szilágyi Ákos: *Tarkovszkij, az orosz film sztalkere*. Budapest, Helikon, 1997.
- ☐ Marsha Kidner (ed.): *Luis Buñuel's The discreet charm of the bourgeoisie*. Cambridge University Press, 1999.
- ☐ *The Last Great American Picture Show. New Hollywood Cinema in the 1970s*. Edited by Thomas Elsaesser, Alexander Horwath and Noel King, Amsterdam University Press, 2004.

Dokumentumfilmek a tanult rendezőkről/filmekről:

W. Herzog: *Mein liebster Feind* (Herzog és Klaus Kinski kollaborációjáról),

History of a film – a documentary about Belle de jour by Luis Buñuel

A Decade under the Influence,

Easy Riders, Raging Bulls: How the Sex, Drugs and Rock 'N' Roll Generation Saved Hollywood

Hearts of Darkness. A Filmmaker's Apocalypse, Rosy Fingered Dawn (Terrence Malick filmjeiről)

Kötelező filmek:

- ☐ Fassbinder: *A vendégmunkás*
- ☐ Fassbinder: *Petra von Kant keserű könnyei*
- ☐ Fassbinder: *Amikor tizenhárom újhald van egy évben*
- ☐ Wenders: *Alice a városokban*
- ☐ Wenders: *Berlin fölött az ég*
- ☐ Herzog: *Aguirre, Isten haragja*
- ☐ Herzog: *Kaspar Hauser*
- ☐ Herzog: *Medvebarát*
- ☐ Schlöndorff: *Törless tanulóévei*
- ☐ Victor Erice: *A méhkas szelleme*
- ☐ T. Angelopoulos: *A méhés*
- ☐ Taviani testvérek: *Káosz*
- ☐ Buñuel: *Viridiana*
- ☐ Buñuel: *A burzsoázia diszkrét bája*
- ☐ Buñuel: *A vágy titokzatos tárgya*
- ☐ Tarkovszkij: *Tükör*
- ☐ Tarkovszkij: *Andrej Rubljov*
- ☐ Tarkovszkij: *Nosztalgia*
- ☐ Bob Rafelson: *Öt könnyű darab*
- ☐ Peter Bogdanovich: *Az utolsó mozielőadás*
- ☐ Terence Malick: *Badlands*
- ☐ A. Penn: *Bonnie és Clyde*
- ☐ Martin Scorsese: *Aljas utcák*
- ☐ Martin Scorsese: *Taxisofőr*
- ☐ Robert Altman: *Nashville*
- ☐ F.F.Coppola: *Apokalipszis, most*

Ajánlott filmek:

- ☐ Fassbinder: *Maria Braun házassága*
- ☐ Fassbinder: *Despair, utazás a fénybe*
- ☐ Fassbinder: *Querelle*
- ☐ Fassbinder: *Berlin, Alexanderplatz*
- ☐ Fassbinder: *Effi Briest*
- ☐ Herzog: *Fitcarraldo*
- ☐ Herzog: *Woyzeck*
- ☐ Herzog: *Kedvenc ellenségem*
- ☐ Schlöndorff: *Bádogdob*
- ☐ Wenders: *Párizs, Texas*
- ☐ M.Von Trotta: *Ólomidő*
- ☐ Fleischmann: *Vadászjelenetek Alsó-Bajorországban*
- ☐ Straub: *Nincs békülés*
- ☐ Buñuel: *Öldöklő angyal*
- ☐ Buñuel: *A nap szépe*
- ☐ Buñuel: *Tristana*
- ☐ Angelopoulos: *Utazó komédiások*
- ☐ Angelopoulos: *Utazás Kythérába*
- ☐ Angelopoulos: *Ulysses tekintete*
- ☐ Tarkovszkij: *Iván gyermekkor*
- ☐ Tarkovszkij: *Áldozathozatal*
- ☐ Dennis Hopper: *Az utolsó mozi*
- ☐ Steven Spielberg: *Párbaj*
- ☐ George Lucas: *Amerikai graffiti*
- ☐ Robert Altman: *Három nő*
- ☐ Robert Altman: *Képek*
- ☐ Robert Altman: *Esküvő*
- ☐ Robert Altman: *Rövidre vágva*
- ☐ Michael Cimino: *A szarvasvadász*

SZEMINÁRIUMOK

- ☐ Mindenkinek két szemináriumi témában kell részfeladatot vállalni.
- ☐ A szemináriumokon általában egy film megtekintésére van lehetőség, de a témából felkészülő diákok több filmet néznek végig, hogy tájékozottabbak legyenek a rendező életművében, esetleg az irányzat vagy műfaj történetében. A filmtörténeti utalásokat, idézeteket ki kell keresni!
- ☐ A szemináriumi témát bemutató hallgatók számára a felkészülés legfontosabb része a filmek megnézése és az adatok begyűjtése a filmekkel (és rendezőkkel) kapcsolatban. Miután figyelmesen megnézték a filme(ke)t, megfogalmaznak vitaindító kérdéseket, amelyek segítségével tartalmas beszélgetés alakítható ki a szemináriumon. A szemináriumi vitát szervezők feladata, hogy az elemzett filmekből olyan jellemző részleteket, képeket válasszanak ki, amiket bemutatnak vagy vitára bocsátanak.
- ☐ Mivel mindenki nem fogja elolvasni az ajánlott szakirodalmat, a tanulmányok, alapján készítsünk max. 2 oldalas vázlatot, amit handout formájában/kivetítve/elektronikusan a többiek számára is hozzáférhetővé teszünk, s amiből mindenki tanulhat. (Figyeljünk arra, hogy az egyes megadott témák esetén több tanulmány is szól majd ugyanarról. A felkészülés során szintetizáljunk, válasszuk ki a releváns tartalmat a tanulmányokból. A szemináriumon a témát mutassuk be, és ne a tanulmányokat sorjában!)
- ☐ A filmtörténet szemináriumok válogatott szakirodalmából egy bibliográfiai ismeret-ellenőrző felmérőt tartunk a szesszióban.
- ☐ A szeminárium anyagából kapott pontszám a végső jegy 50%-a. Ez az 5 pont következőképpen oszlik meg. 1-1 pont a szemináriumtartás, 3 pont a bibliográfiai felmérőre kapott pontszám.

2011. február. 16.

A szemináriumi tevékenység megszervezése.
Követelmények tisztázása.

Buñuel filmművészete az 1960-70-es években (1)

Közös filmnézés:

LUIS BUÑUEL: A NAP SZÉPE (1967)

- ☐ Nézzük meg a filmről szóló dokumentumfilmet is (*History of a film – a documentary about Belle de jour by Luis Buñuel*, 2002, 30.p)
- ☐ Figyeljük meg a szürrealista elemeket a filmben. Miben mások ezek, mint az *Andalúziai kutya* és az *Aranykor* szürrealista eszközei?

2011. február 23.

Szigeti László, Györffy Oszkár

Buñuel filmművészete az 1960-70-es években (2)

VIRIDIANA (1961)

ÖLDÖKLŐ ANGYAL (1963)

Ajánlott szempontok:

- ☐ Buñuel filmművészetének általános jellemzése.
- ☐ Az *Öldöklő angyal* (1962) c. film bemutatása részletek alapján. Hasonlítsuk össze a két filmet!
- ☐ Figyeljük meg a szürrealista elemeket a filmben. Miben mások ezek, mint az *Andalúziai kutya* és az *Aranykor* szürrealista eszközei?

Ajánlott olvasmányok:

- ☐ Nemes Károly: *Luis Buñuel*. Magyar Filmudományi Intézet és Filmarchívum, 1985.
- ☐ Gilles Deleuze: Az affektustól az akcióig. Az ösztön-kép. In: uő. *A mozgás-kép*. 166-188.
- ☐ Dániel Ferenc: Ki alkalmas a megváltásra? *Filmvilág*, 1994. no. 07. pp. 26-30.
- ☐ Bikácsy Gergely: *Buñuel-napló*. Osiris, 1997. 278-309. (fénymásolat a mappában)

2011. március 2.

Bán Attila, Szalay Kati

Buñuel filmművészete az 1960-70-es években (3)

A BURZSOÁZIA DISZKRÉT BÁJA (1967)**A VÁGY TITOKZATOS TÁRGYA (1977)**Ajánlott szempontok:

- ☐ Hasonlítsuk össze a filmeket *A nap szépével* (téma, elbeszélésmód, szürrealista jegyek, férfi és női szereplők, nézőpontok).
- ☐ A trilógia (*A burzsoázia diszkrét bája*, *A szabadság fantomja*, *A vágy titokzatos tárgya*) közös jegyei, alapvető témái.
- ☐ A film narratív szerkezete.

Ajánlott olvasmányok:

- ☐ Nemes Károly: *Luis Buñuel*. Magyar Filmudományi Intézet és Filmarchívum, 1985.
- ☐ Bikácsy Gergely: *Buñuel-napló*. Osiris, 1997. 309-341. (fénymásolat a mappában)
- ☐ Marsha Kidner (ed.): *Luis Buñuel's The Discreet Charm of the Bourgeoisie*. Cambridge University Press, 1999.
- ☐ Gwynne Edwards: *A Companion to Luis Buñuel*. Tamesis, Woodbridge, 2005. (e-könyv)
- ☐ Varga Zoltán: Hitchcock és Buñuel. Megszállottak. *Filmvilág*, 2005. no. 02. pp. 16-18.

2011. március 9.

Nagy Zoltán, Kiss Hunor

Andrej Tarkovszkij művészete (1)

TARKOVSZKIJ: ANDREJ RUBLJOV (1966)Ajánlott szempontok:

- ☐ Tarkovszkij életművének vázlatos bemutatása. Legfontosabb filmjei, témái, filozófiája.
- ☐ A film legfontosabb szerkezeti egységei, tematikus blokkjai. A főhős jellemzése (hamleti hős?).
- ☐ Képi jellegzetességek, szimbólumok a filmben.
- ☐ Mutassuk be a középkori orosz festészet jellemzőit és Andrej Rubljov *Szentháromság* ikonjának értelmezéseit.
- ☐ A művésztéma feldolgozása. A festészet (ikonok) szerepe a filmben. A színes részek szerepe a filmben.

Ajánlott olvasmányok:

- ☐ Viktor Lazarev: A középkori orosz festészet. Magyar Helikon, 1975. (Andrej Rubljov „Szentháromság”-a c. fejezet: 127-135. (szkennelve, pdf.)

- Kovács András Bálint, Szilágyi Ákos: *Tarkovszkij, az orosz film sztalkere*. Budapest, Helikon, 1997.
- Angela Dalle Vacche: Andrei Tarkovsky's Andrei Rublev. Cinema as the Restoration of Icon Painting. In: *Cinema and Painting*. The Athlone Press, 1996. 135-161.
- Fresli Mihály: *A naturalizmus ára* c. tanulmány a filmkultura.hu régi weboldalán <http://www.filmkultura.hu/regi/2005/articles/essays/rubljov.hu.html>
- Fresli Mihály: *Rubljov a 15. századi szerzetes* c. tanulmány a filmkultura.hu régi weboldalán <http://www.filmkultura.hu/regi/2005/articles/essays/rubljovbarat.hu.html>
- Fresli Mihály: *Az ikonikus Tarkovszkij* c. tanulmány a filmkultura.hu régi weboldalán (fénymásolat a könyvtárban) <http://www.filmkultura.hu/regi/2005/articles/essays/ikontarkovszkij.hu.html>
- Pethő Ágnes: A festészet filmszerződése. In: *Műzsák tükre. Az intermedialitás és az önreflexió poétikája a filmben*. 2003. 214-216. (pdf formában a tanszéki honlapon: II. év Filmelmélet tárgyhoz)
- Tarkovszkij.hu: <http://www.tarkovszkij.hu/index.nof?o=0&k1=135&nyelvid=1>
- Andrei Tarkovszkij: *A megörökített idő*. Budapest, Osiris, 2002. pp. 33-54.

2011. március 16.

Molnár Gellért, Méder Tamás

Andrej Tarkovszkij művészete (2)

TÜKÖR (1974)

NOSZTALGIA (1983)

Ajánlott szempontok:

- A film jellegzetes tematikus blokkjai (elbeszélő/költői szerkezete). A prológos értelmezése.
- A film alapvető témáinak megjelenése: emlékezet, álom, szeretet, betegség, történelem?
- Költői betétek, költői motívumok, szimbólumok (tűz, víz, stb.) a filmben.
- A *Tükör* mint tudatfilm. Hasonlítsuk össze az új hullámos tudatfolyam film típusával (Resnais: *Tavalý Marienbadban*, *Szerelmem*, *Hirosima*), illetve Buñuel szürrealista elbeszélsmódjával!

Ajánlott olvasmányok:

- Kovács András Bálint, Szilágyi Ákos: *Tarkovszkij, az orosz film sztalkere*. Budapest, Helikon, 1997.
- Gelencsér Gábor: Dokumentarista misztikus. Tarkovszkij és a filmidő. In: uő. *Más-világok*. Palatinus, 2005. pp. 22-30.
- Gelencsér Gábor: Más világ. Tarkovszkij *Nosztalgia*járól. In: uő. *Más-világok*. Palatinus, 2005. pp. 14-21.
- Natasha Synessios: *Mirror*. New York, 2001. (e-könyv)
- Almási Miklós: Az önvizsgálat stációi. *Filmkultúra* 1979.2. 33-38. (szkennelve, pdf)
- Pethő Ágnes: *Műzsák tükre. Az intermedialitás és az önreflexió poétikája a filmben*. 2003. 197-198.
- Alexandra Smith: Andrei Tarkovsky as Reader of Arsenii Tarkovsky's Poetry in the Film *Mirror*. *Russian Studies in Literature*, vol. 40, no. 3, Summer 2004, pp. 46–63.
- Tarkovszkij.hu: <http://www.tarkovszkij.hu/index.nof?o=0&k1=135&nyelvid=1>
- Andrej Tarkovszkij: *A megörökített idő*. Budapest, Osiris, 2002. 124-160 és 193-200.

2011. március 23.

Bács Ildikó, Kádár István

A Taviani testvérek művészete

PAOLO ÉS VITTORIO TAVIANI:
KÁOSZ (1984)Ajánlott szempontok:

- ☐ Paolo és Vittorio Taviani helye a modern filmművészetben Antonioni, Pasolini mellett. Legfontosabb filmjeik. Általános jellemzők.
- ☐ A film és a Pirandello novellák világa. (Mi jellemző Pirandello írásaira?)
- ☐ Neorealizmus, modernizmus? A táj és a tér a Taviani filmben.

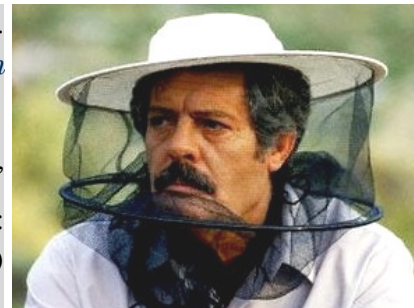
Ajánlott olvasmányok:

- ☐ Tarnay László: Paolo és Vittorio Taviani. A káosz gyermekei. In: Zalán Vince (szerk.) *Filmrendezőportrék*. Budapest, Osiris, 2003.95-123.
- ☐ Millicent Joy Marcus: *Filmmaking by the Book: Italian Cinema and Literary Adaptation*. The Johns Hopkins university Press, 1993. (The Taviani's Kaos. The Poetics of Adaptation. 179-204)
http://books.google.com/books?id=lu1lg489AegC&pg=PA295&dq=Paolo+and+Vittorio+Taviani&ei=8hhzS_mUK5jCNK3lqPQD&cd=2#v=onepage&q=Paolo%20and%20Vittorio%20Taviani&f=false

2011. március 28.

Papellás Szabolcs, Mosztok Anna, Józsa István

„Az utolsó nagy modernista rendező,”

THEO ANGELOPOULOS filmművészete:
A MÉHÉSZ (1986)Ajánlott szempontok:

- ☐ Theo Angelopoulos életművének bemutatása. Jellemeztes témák, stílusjegyek.
- ☐ Mit lehet tudni az ún. „csend trilógiájá”-nak darabjairól? (*Utazás Kythérába, A méhészt, Táj ködben*).
- ☐ Hasonlítsuk össze Antonioni filmjeinek tematikájával, stílusával (a film forgatókönyvének egyik írója Antonioni egyik állandó munkatársa, Tonino Guerra).

Ajánlott olvasmányok:

- ☐ David Bordwell: *Figures Traced in Light*. (Chapter 4. Angelopoulos or Melancholy.) University of California Press, 2005. 140-186.
- ☐ Theo Angelopoulos hivatalos weboldala a filmről:
<http://www.theoangelopoulos.com/beekeeper.htm>
- ☐ *Theo Angelopoulos Interviews*. Univ. Press of Mississippi, 2001. Michel Ciment: Talking about the Beekeeper. (53-60) (A Google Books-on olvasható a fejezet:
http://books.google.com/books?id=27SbP2QkSvsC&pg=PA53&lpg=PA53&dq=Theo+Angelopoulos+the+beekeeper&source=bl&ots=j585sr972d&sig=m_kr928PPeKEmOTIGGm-D4iM&hl=en&ei=S-JyS8P9DYXw4gaJ3PDYCQ&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CAcQ6AEwADge#v=onepage&q=Theo%20Angelopoulos%20the%20beekeeper&f=false)

- ☐ Theodoros Angelopoulos.
<http://archive.sensesofcinema.com/contents/directors/03/angelopoulos.html>

2011. március 30.

Szigeti László, Györffy Oszkár, Bács Ildikó

Az amerikai „új hullám:” „új Hollywood”(1)
Mikrorealizmus. Kisvárosi Amerika.

BOB RAFELSON: ÖT KÖNNYŰ DARAB (1970)**P. BOGDANOVICH: AZ UTOLSÓ MOZIELŐADÁS** (1971),Ajánlott szempontok:

- ☐ Bob Rafelson és Peter Bogdanovich mint az „új hollywood” rendezői.
- ☐ Mutassuk be melyek a két film legfontosabb témái, filmelbeszélői és képi jellegzetességei!
- ☐ A hétköznapi Amerika ábrázolása a filmekben. Hasonlítsuk össze az európai realizmus hagyományaival (neorealizmus, francia költői realizmus, új hullámos *cinéma vérité*)!

Ajánlott olvasmányok:

- ☐ *The Last Great American Picture Show. New Hollywood Cinema in the 1970s.* Edited by Thomas Elsaesser, Alexander Horwath and Noel King, Amsterdam University Press, 2004. (e-könyv)
- ☐ Peter Lev: *American Films of the 70s. Conflicting Visions.* University of Texas Press, 2000. (*Five Easy Pieces*) 3-22. (e-könyv)
- ☐ David Bordwell: Hollywood hanyatlása és felemelkedése. In: Kristin Thompson–David Bordwell: *A film története*, Palatinus, 2007, pp. 539-562.
- ☐ Pápai Zsolt: Bolond Pierrot Hollywoodba megy (Az Álomgyár lázadói). *Filmvilág*, 2005/5. pp. 22–27.
- ☐ Pápai Zsolt: Az ideológia vége (A hollywoodi film és az ellenkultúra). *Filmvilág*, 2008/5. pp. 9–11.
- ☐ Biskind, Peter: Hollywood ostroma (Mogulok és függetlenek). *Filmvilág*, 2004/12. pp. 10–16.

A következő dokumentumfilmek:

*A Decade Under the Influence,**Easy Riders, Raging Bulls: How the Sex, Drugs and Rock 'N' Roll Generation Saved Hollywood*

2011. április 11.

Kádár István, Szalay Kati, Józsa István

Az amerikai „új hullám:” „új Hollywood”(3)

A gengszterfilm átírása.

A. PENN: BONNIE ES CLYDE (1967)**TERRENCE MALICK: BADLANDS** (1973)Ajánlott szempontok:

- ☐ Hasonlítsuk össze a filmeket a klasszikus gengszterfilmekkel: téma, szereplők, dramaturgia szempontjából.
- ☐ Hasonlítsuk össze a filmeket a francia új hullám filmjeivel (téma és ábrázolásmód szempontjából)

- Hasonlítsuk össze a filmeket a későbbi „lázado” sorozatgyilkos fiatalokat szerepeltető filmekkel (pl. *Született gyilkosok*, *Love and a. 45*)!

Ajánlott olvasmányok:

- *Rosy Fingered Dawn* (dok.film Terrence Malick filmjeiről)
- Michael King: *Badlands. Shoot First. Jump Cut*, no. 1, 1974, pp. 56.
<http://www.ejumpcut.org/archive/onlinessays/JC01folder/badlands.html>
- Linda Williams: *Szex és szenzáció*. In: Geoffrey Nowell-Smith (eds.): *Oxford Filmenciklopédia*. Glória kiadó, 1998. 508-514.
- Arthur Penn: *Hullámokat verni (Bonnie és Clyde)*. *Filmvilág*, 2010/12. pp. 30–31.
- Pápai Zsolt: *Hollywood Kis Nagy Embere (Arthur Penn)*. *Filmvilág*, 2010/12. pp. 26–29.
- Catherine Russell: *American Apocalypticism: The Sight of the Crisis*. In: *Narrative Mortality. Death, Closure and New Wave Cinemas*. University of Minnesota Press, 1995. 173-209. (e-könyv)
- *The Last Great American Picture Show. New Hollywood Cinema in the 1970s*. Edited by Thomas Elsaesser, Alexander Horwath and Noel King, Amsterdam University Press, 2004. (e-könyv)
- Eörsi István: *Veszélyes egyensúly. Filmkultúra 1979.2. 51-55.* (szkenelve, pdf)

2011. április 13.

Bán Attila, Mosztok Anna

Az amerikai „új hullám:” „új Hollywood”(2)
„Az amerikai álom.” Társadalmi körkép.

ROBERT ALTMAN:
NASHVILLE (1975)

Ajánlott szempontok:

- Robert Altman filmművészetének rövid bemutatása.
- Altman filmjének újszerűsége szerkesztésmód és tematika szempontjából. A hanghasználat és a narráció újszerűsége. Az amerikai álom Altman szerint.
- Hasonlítsuk össze későbbi *Rövidre vágva (Short Cuts)* c. filmjével.

Ajánlott olvasmányok:

- *The Last Great American Picture Show. New Hollywood Cinema in the 1970s*. Edited by Thomas Elsaesser, Alexander Horwath and Noel King, Amsterdam University Press, 2004. (e-könyv)
- Peter Lev: *American Films of the 70s. Conflicting Visions*. University of Texas Press, 2000. (*Nashville*). 60-77. (e-könyv)
- Rick Altman: *24-Track Narrative? Robert Altman's Nashville*. <http://www.revue-cinemas.umontreal.ca/vol001no03/08-altman.htm>
- Robert J. Cardullo: *Távolból szemlélt terek. Robert Altman Nashville* c. filmjének vizsgálata. *Metropolis*, no. 2., 2009. pp. 56-65.
- Robert T. Self: *Más világok. Rövidre vágva. Metropolis*, no. 2., 2009. pp. 66-83.
- Barna Imre: *Háttérkatasztrófa*.
http://filmvilag.hu/xereses_frame.php?cikk_id=6327
- Nathaniel Rich: *Robert Altman's Short Cuts. Stop comparing it to Nashville*.
<http://www.slate.com/id/2209711>.
- Daniel Montgomery: *Nashville*.
<http://culturazzi.org/review/cinema/nashville-robert-altman>

- Jane Feuer: Nashville. Altman's Open Surface. *Jump Cut*, no. 10-11, 1976, pp. 31-32.
<http://www.ejumpcut.org/archive/onlinessays/JC10-11folder/NashvilleFeuer.html>
- Michael Klein: Nashville and the American Dream. *Jump Cut*, no. 9, 1975, pp. 6-7.
<http://www.ejumpcut.org/archive/onlinessays/JC09folder/NashvilleKlein.html>

2011. április. 18.

Méder Tamás, Papellás Szabolcs

Az amerikai „új hullám:” „új Hollywood”(4)
Városfilmek. Kárhozat és megváltás.

MARTIN SCORSESE:
MEAN STREETS (1973)
TAXI DRIVER (1976)

Ajánlott szempontok:

- Martin Scorsese életművének rövid ismertetése.
- A két film bemutatása: tematika, az ábrázolt világ, hősök, történet, képi világ szempontjából. A megváltás motívuma a filmekben.
- Scorsese filmjei és a film noir hagyománya. Az urbánus táj a filmekben.
- A filmek összehasonlítása későbbi Scorsese művekkel (pl. *Goodfellas*), más rendezők filmjeivel (*Bad Lieutenant*, *Reservoir Dogs*, stb.)

Ajánlott olvasmányok:

- Roger Ebert: *Scorsese by Ebert*. The University of Chicago Press, 2008. (e-könyv)
- Mark T. Conard (ed): *The Philosophy of Martin Scorsese*. University Press of Kentucky, 2007. (e-könyv)
- Amy Taubin: *The Taxi Driver*. BFI Film Classics, 2000. 9-75.
- Richard A. Blake: *Street Smart: the New York of Lumet, Allen, Scorsese, and Lee*. The University Press of Kentucky, 2005. 153-209.
- David Thompson – Ian Chirstie: Aljas utcákon. Beszélgetések Martin Scorsesével. *Filmvilág* 2005/6 24-29.
- Klaniczay Gábor: Patetikus céltalanság.
http://filmvilag.hu/xereses_frame.php?cikk_id=5005
- Kubiszyn Viktor: Bekattanva. http://www.filmvilag.hu/xista_frame.php?cikk_id=8277
- Pápai Zsolt: Mozgóképek-kalligráfia. Martin Scorsese portréjához.
http://www.filmvilag.hu/xista_frame.php?cikk_id=8277
- Barna Imre: Játék Amerikával. http://filmvilag.hu/xista_frame.php?cikk_id=5096
- *The Last Great American Picture Show. New Hollywood Cinema in the 1970s*. Edited by Thomas Elsaesser, Alexander Horwath and Noel King, Amsterdam University Press, 2004. (e-könyv)
- *Scorsese despre Scorsese*. Editura Alfa, Bucuresti, 2001.

2011. április 20.

Nagy Zoltán, Kiss Hunor, Molnár Gellért

Az amerikai „új hullám:” „új Hollywood”(5)
A Vietnam-élmény.

FRANCIS FORD COPPOLA:
APOKALIPSZIS MOST (1979)

Ajánlott szempontok:

- Francis Ford Coppola életművének rövid bemutatása.

- ☐ A film keletkezésének körülményei, legfontosabb jellemzői.
- ☐ Hasonlítsuk össze a klasszikus háborús filmek műfajával. A háború mint háttér, a cselekmény kontextusa és mint téma.
- ☐ Az erőszak ikonográfiája a filmben.
- ☐ A film és az alapjául szolgáló Conrad novella összehasonlítása.
- ☐ Hasonlítsuk össze a korszak másik híres filmjével, Michael Cimino *Szarvasvadász* (1978) című filmjével!

Ajánlott olvasmányok:

- ☐ *Hearts of Darkness. A Filmmaker's Apocalypse* (dok.film)
- ☐ Nevelős Zoltán: Újabb jelenések a sötétségről (*Apokalipszis, most* – Rendezői változat). *Filmvilág*, 2003/9. pp. 56–57.
- ☐ Joseph Conrad: *Heart of Darkness* (novella). Online: http://www.online-literature.com/conrad/heart_of_darkness/
- ☐ A klasszikus háborús filmről: Susan Hayward: *Cinema Studies. The Key Concepts*. Routledge, London–New York, 2000. (*Classic Hollywood Cinema, war films*) + Kristin Thompson–David Bordwell: *Film History. An Introduction*. McGraw–Hill, 2003. 235 (The War Film).
- ☐ *The Last Great American Picture Show. New Hollywood Cinema in the 1970s*. Edited by Thomas Elsaesser, Alexander Horwath and Noel King, Amsterdam University Press, 2004. (e-könyv)
- ☐ Peter Lev: *American Films of the 70s. Conflicting Visions*. University of Texas Press, 2000. (*Apocalypse Now*). 107-127. (e-könyv)
- ☐ Darren Haber: Deconstructing Francis. *Apocalypse Now and the End of the 1970s*. <http://www.imagesjournal.com/issue09/features/coppola/default-yes.htm>

A vizsga összetétele:

40% = esszé a német újfilm témaköréből (a választható témákat, határidőket Stóhr Lóránt tanár úrral kell egyeztetni!) A dolgozatokat e-mailben kell elküldeni megadott határidőre.

40% = szemináriumi tevékenység értékelése + bibliográfiai felmérő

20% = filmismereti teszt

A vizsga mindkét része kizáró jellegű és kötelező (= nem lehet csak az egyik részét teljesítve átmenő osztályzatot szerezni).

Jelenlét: Az órákon való jelenlét 75 %-ban kötelező mind az előadások mind a szemináriumok esetében (14 tanítási hétből min. 10). Ennél több hiányzás csak egészségügyi okokból fogadható el. Ha a hallgató nem vett részt min. az órák 50%-án, nem jelentkezhet vizsgára (csak a kiegészítő szesszióban).